

1. olvasólecke: Az akadémiai klasszifikációnak megfelelő tudományterületek és a társadalomtudományokon belüli tudományágak, a politikatudományokon belüli kutatási területek

1.1. A témaválasztást befolyásoló tényezők – a téma gyakorisága

Évfolyamdolgozat, szakdolgozat, tudományos diákköri dolgozat írásakor először **témát kell választani**. Célszerű olyan területtel foglalkozni, mely **valóban érdekli a dolgozat íróját**. Azt eldönteni, kit, milyen terület érdekel nem is olyan nehéz. Kiindulópontként **kétféle megközelítés** lehetséges:

1. Olyan terület, illetve ezen belül részterület kutatására vállalkozunk, amellyel **kevesen** foglalkoznak.
2. Olyan témakör vizsgálatába kezdünk, amely „**lerágott csontnak**” számít.

Ahogy Török Gábor megfogalmazta:

„Egyetemi professzorom bölcs tanácsa szerint két dolgot tehet az okos fiatal kutató: vagy olyan helyet, kutatási területet keres magának, ahol senki sem jár, vagy rögtön a legforgalmasabb terepre merészkedik. Az első előnye, hogy nyugalmas, békés munkára ad lehetőséget, és a szorgos kutatási évek után a téma kizárólagos szakértőjévé tesz, míg a második, azáltal hogy az ifjonc beleavatkozik a »nagyok« dolgába, egy csapásra az érdeklődés középpontjába helyezheti a zöldfülű kutatót.”¹

1.2. A témaválasztást befolyásoló tényezők – Az akadémiai klasszifikáció

A téma kiválasztására hatással van az **akadémiai klasszifikáció (I)**, melyen nem változtathatunk. Tanulmányaink megkezdésével a priori², mely tudományterületen, illetve ezen belül mely tudományágon belül tevékenykedünk.

¹ TÖRÖK GÁBOR: *A politikai napirend*. Akadémiai Kiadó. Budapest, 2005. 9. p.

² Kant-i értelemben. KANT, IMMANUEL: *A tiszta és kritikája*. Akadémiai Kiadó. Budapest, 1981. 28-29. pp.

Korábban a következő tudományterületeket különböztettük meg³:

1. természettudományok,
2. műszaki tudományok,
3. orvostudományok,
4. agrártudományok
5. **társadalomtudományok,**
6. bölcsészettudományok,
7. művészetek,
8. hittudomány.

A Magyar Tudományos Akadémia székháza⁴

A társadalomtudományokon belül a következő tudományágak léteztek:

1. gazdálkodás- és szervezéstudományok,
2. közgazdaságtudományok,
3. **állam- és jogtudományok,**
4. szociológiai tudományok,
5. **politikatudományok,**
6. hadtudomány,
7. multidiszciplináris társadalomtudományok.

A tudományági besorolás módosítását a Magyar Tudományos Akadémia 2016-ban fejezte be.⁵ Ennek megfelelően ma már megkülönböztetünk tudományterületeket, tudományrészterületeket és tudományágakat. Utóbbi két kategória között olykor „átfedések” is vannak. Az új besorolás alapján a számunkra legfontosabb tudomány-terület a humán- és társadalomtudományok. Ezen belül a következő tudományrészterületeket különböztetjük meg:

³ 169/2000. (IX. 29.) Kormányrendelet az egyes tudományterületekhez tartozó tudományágak, valamint a művészeti ágak felsorolásáról (hatályon kívül). Letölthető: http://www.nefmi.gov.hu/letolt/felsoo/03mell2_tudagak_kormrend.pdf (Letöltés ideje: 2020. augusztus 5.)

⁴ A fotó forrása: A Magyar Tudományos Akadémia hivatalos oldala: Letölthető: <https://mi.btk.mta.hu/hu/gyujtemenyek/a-magyar-tudomanyos-akademia-szekhaza> (Utolsó elérés ideje: 2020. augusztus 5.)

⁵ Ennek okairól L. MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA HÍREI (Intézményi hírek, 2016. szeptember 12.) : *Ki hová tartozik? Elkészült az új tudományági besorolás.* A Magyar Tudományos Akadémia hivatalos elektronikus oldala. Letölthető: https://mta.hu/mta_hirei/ki-hova-tartozik-elkeszult-az-uj-tudomanyagi-besorolas-106818 (Letöltés ideje: 2020. augusztus 5.)

1. nyelv- és irodalomtudományok,
2. filozófia és történettudományok,
3. gazdaság- és jogtudományok.

A gazdaság- és jogtudományok tudomány-részterületen belül a következő tudományágakat különböztetjük meg:

A Magyar Tudományos Akadémia homlokzata⁶

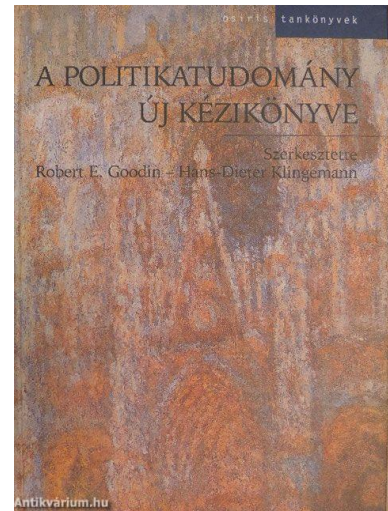
1. állam- és jogtudomány,
2. gazdaságtudomány,
3. szociológia,
4. hadtudomány,
5. nemzetközi és fejlődés-tanulmányok,
6. politikatudomány,
7. regionális tudományok.

1.2. A témaválasztást befolyásoló tényezők – kutatási területek a politikatudományokon belül

Szintén hathatnak a témaválasztásunkra a politikatudományon belüli kutatási területek (II.). Ebben az esetben már van valós választásunk. „A politikatudomány új kézikönyve” kilenc lehetőséget „kínál fel” a választásra:

⁶ A fotó forrása: A Magyar Tudományos Akadémia hivatalos oldala: Letölthető: <https://mi.btk.mta.hu/hu/gyujtemenyek/a-magyar-tudomanyos-akademia-szekhaza> (Letöltés ideje: 2020. augusztus 5.)

1. Politikatudomány: a tudományág maga
2. A politikai intézmények
3. Politikai viselkedés
4. Összehasonlító politikatudomány
5. A nemzetközi kapcsolatok
6. Politikaelmélet
7. Közpolitika és közigazgatás
8. Politikai gazdaságtan
9. Politikai módszertan⁷

A politikatudomány új kézikönyve⁸

Ellenőrző kérdések:

1. A téma kiválasztásánál milyen két megközelítésből indulhatunk ki?
2. Mi jellemzi az akadémiai klasszifikációt a témaválasztás szempontjából?
3. Korábban (2016-ot megelőzően) milyen tudományágakat különböztettünk meg a társadalomtudományokon belül?
4. 2016. óta milyen tudományágakat különböztettünk meg a társadalomtudományokon belül? Ezek közül melyek érintik legszorosabban tanulmányaikat és ezáltal leendő kutatási tevékenységüket?
5. Milyen kutatási területeket különböztetünk meg a politikatudományokon belül?

⁷ GOODIN, ROBERT E. – KLINGEMANN, HANS-DIETER (szerk.): *A politikatudomány új kézikönyve*. Osiris Kiadó. Budapest, 2003.

⁸ A fotó forrása: antikvarium.hu hivatalos oldala: <https://www.antikvarium.hu/konyv/robert-e-goodin-hans-dieter-klingemann-a-politikatudomany-uj-kezikonyve-595710-0> (Letöltés ideje: 2020. augusztus 5.)

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen készült az Európai Unió támogatásával. A tananyag elkészítését az EFOP-3.6.2-16-2017-00007 azonosító számú, Az intelligens, fenntartható és inkluzív társadalom fejlesztésének aspektusai: társadalmi, technológiai, innovációs hálózatok a foglalkoztatásban és a digitális gazdaságban című projekt támogatta. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap és Magyarország költségvetése társfinanszírozásában valósul meg.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE